

Leidraad DNSH- en Klimaattoetsing van JTF projecten

Om recht te doen aan het belang van de strijd tegen klimaatverandering moeten de programma's die ondersteund worden uit de Europese fondsen de verwezenlijking van een de Europese klimaatdoelstellingen ondersteunen. Voor de uitvoering van het JTF programma betekent dit dat ondersteunde projecten aan de volgende vereisten moeten voldoen:

- Zij moeten het principe 'geen ernstige afbreuk doen'/'do no significant harm' (hierna: DNSH) respecteren;
- Voor investeringen in infrastructuur met een verwachte levensduur van tenminste vijf jaar moet de klimaatbestendigheid zijn gewaarborgd.

Voor nadere uitleg over en toepassing van deze voorwaarden heeft de Europese Commissie technische richtsnoeren gepubliceerd¹. In deze leidraad worden de richtsnoeren van de EC samengevat en wordt uitgelegd hoe – op basis van deze richtsnoeren - bij de uitvoering van het Programma JTF 2021-2027 invulling wordt gegeven aan de toetsing van projecten aan de principes van DNSH en Klimaatbestendigheid.

DNSH Principe

Programma's die met steun uit de Europese Fondsen worden uitgevoerd mogen geen "ernstige afbreuk doen" aan de Europese milieudoelstellingen². De EC heeft als volgt gedefinieerd wat "ernstige afbreuk" inhoudt voor de zes milieudoelstellingen uit de taxonomieverordening³:

Nr.	Klimaatdoelstelling	Het project doet ernstige afbreuk aan de milieudoelstelling als:
1	Klimaat mitigatie	het project leidt tot aanzienlijke broeikasgasemissies;
2	Klimaat adaptatie	het project leidt tot een toegenomen ongunstig effect van klimaatverandering voor het project zelf of op de mens, de natuur of activa. Dit is het geval wanneer het project niet of niet goed is aangepast aan de klimaatrisico's of als door de aanpassingsoplossingen in het ene gebied de risico's in een ander gebied toenemen;
3	Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen	het project schadelijk is voor de goede toestand of het goed ecologisch potentieel van waterlichamen, met inbegrip van oppervlaktewater en grondwater, of voor de goede milieutoestand van mariene wateren;
4	Circulaire economie met inbegrip van preventie en recycling van afval	het project leidt tot aanzienlijke inefficiënties bij het gebruik van materialen of bij het directe of indirecte gebruik van natuurlijke hulpbronnen, of tot een aanzienlijke toename van de productie, verbranding of verwijdering van afval, of kan de verwijdering van afval op lange termijn leiden tot aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu;
5	Preventie en bestrijding verontreiniging in lucht/water/bodem	het project leidt tot een aanzienlijke toename van emissies van verontreinigende stoffen in lucht, water of bodem;
6	Bescherming en herstel van biodiversiteit	het project is in aanzienlijke mate schadelijk voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen, of schadelijk voor de staat van instandhouding van habitats en soorten, met inbegrip van die welke van Uniebelang zijn.

¹ Technische richtsnoeren over de toepassing van het beginsel "geen ernstige afbreuk doen aan" in het kader van de verordening betreffende de faciliteit voor herstel en veerkracht (2021/C 58/01) en Technische richtsnoeren voor de klimaattoetsing van infrastructuur in de periode 2021-2027 (2021/C 373/01)

² Artikel 9 vierde lid van de GB-verordening (EU 2021/1060)

³ Verordening (EU) 2020/852 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen

Als onderdeel van het goedkeuringsproces van het Nederlandse JTF-programma heeft de EC beoordeeld of het DNSH-principe wordt gerespecteerd. Zij heeft haar oordeel gebaseerd op een rapport van een onafhankelijk adviesbureau dat de regionale JTF-deelplannen heeft getoetst aan de hand van de eerder genoemde technische richtsnoeren¹. Uit dit rapport blijkt dat de verschillende regionale plannen geen significante negatieve milieu-impact hebben en dat het Programma JTF 2021-2027 daarmee het DNSH-principe respecteert.

DNSH toetsing van JTF-aanvragen

Tijdens de uitvoering van het JTF-Programma wordt de naleving van het DNSH-principe geborgd door dit als beoordelingsaspect bij de selectie van projecten te betrekken. Aanvragers dienen bij indiening van hun projectvoorstel te verklaren en te onderbouwen dat het DNSH-principe wordt gerespecteerd. Daarnaast komen projecten met vergunningsplichtige investeringen pas in aanmerking voor financiële steun wanneer de milieu-impact is beoordeeld door de daarvoor aangewezen instanties en alle (milieu)vergunningen zijn verkregen. Voor investeringen in infrastructuur met een levensduur van ten minste vijf jaar moet de klimaatbestendigheid nader worden onderzocht. De klimaatbestendigheid van investeringen in infrastructuur wordt beoordeeld op basis van de eerste twee milieudoelstellingen in bovenstaande DNSH tabel. De EC heeft hiervoor aparte technische richtsnoeren¹ opgesteld.

Klimaatbestendigheid van investeringen in infrastructuur

Aanvullend op de DNSH toets, moet bij de selectie van projecten de klimaatbestendigheid worden gewaarborgd van investeringen in infrastructuur met een verwachte levensduur van ten minste vijf jaar.⁴. In de technische richtsnoeren voor de klimaattoetsing van infrastructuur (2021/C 373/01) is de klimaattoetsingsproces van infrastructurele projecten nader uitgewerkt.

Klimaattoetsing van investeringen in infrastructuur

Bij klimaattoetsing wordt getoetst op twee pijlers en in twee fasen:

Pijlers
Klimaatmitigatie
Klimaatadaptatie (aanpassing)

Fases
Fase 1: screening
Fase 2: gedetailleerde analyse

Tijd, kosten en inspanningen die worden besteed aan klimaattoetsing moeten in verhouding staan tot de baten. Daarom is de toetsing in twee fasen onderverdeeld en hoeft niet voor alle infrastructuurprojecten een gedetailleerde analyse worden uitgevoerd.

In de gehanteerde methode van de EIB is bepaald dat alleen infrastructuurprojecten met een verwachte levensduur van > 5 jaar en met absolute en/of relatieve emissies van meer dan 20.000 ton CO₂ /jaar (positief of negatief en berekend over scope 1, 2 en 3 emissies) moeten worden onderworpen aan zowel fase 1 als fase 2 van het proces ter mitigatie van de klimaatverandering.

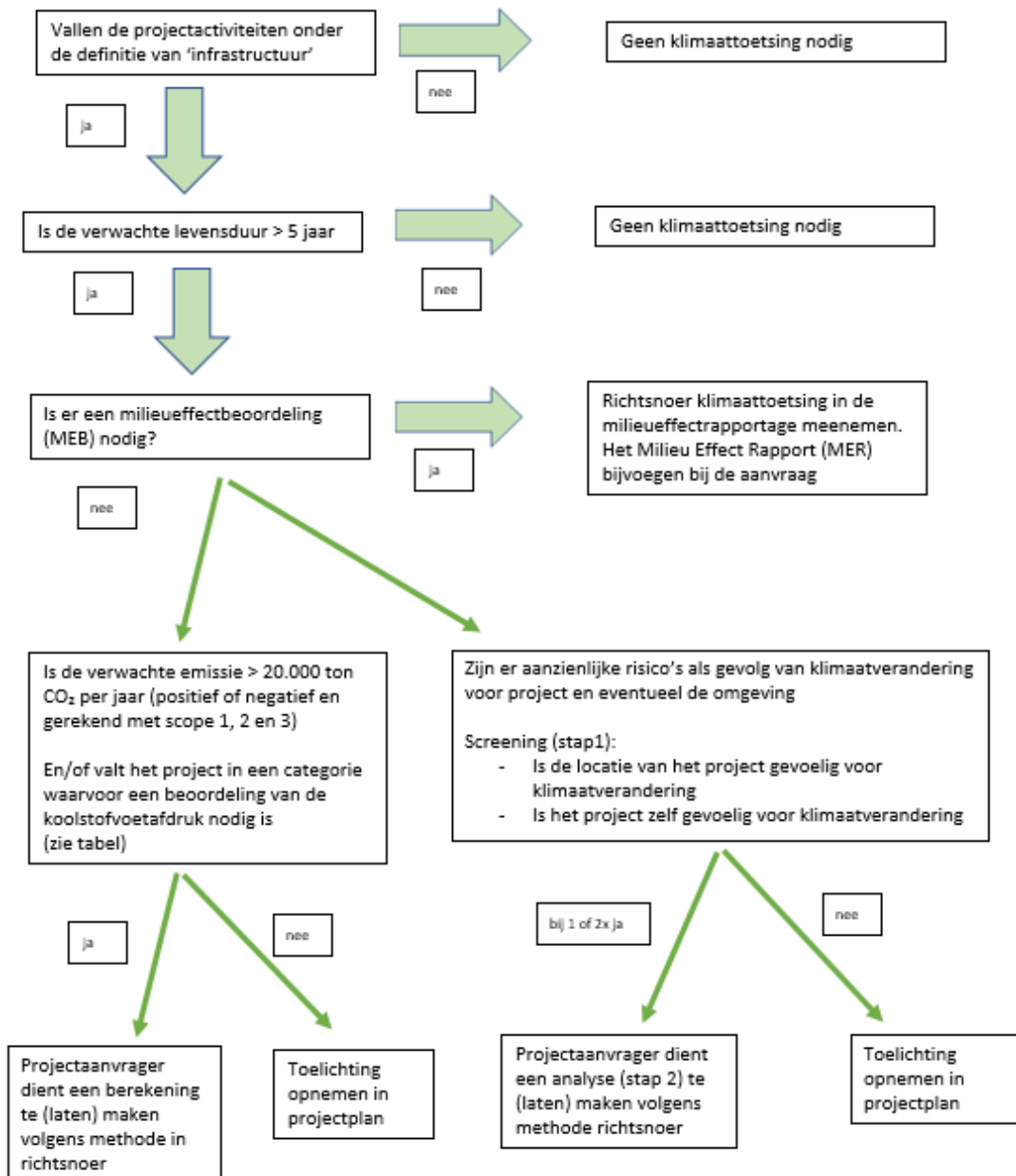
De definitie van infrastructuur is breed en omvat:

- **gebouwen**, van particuliere woningen tot scholen of industriële voorzieningen, die de meest voorkomende vorm van infrastructuur zijn en de basis vormen voor menselijke bewoning;
- **op de natuur gebaseerde infrastructuren**, zoals groene daken, muren, ruimtes en drainagesystemen;

⁴ Artikel 73 tweede lid onderdeel j) van de GB-verordening (EU 2021/1060)

- **netwerkinfrastructuur** die van cruciaal belang is voor het functioneren van de hedendaagse economie en samenleving, met name infrastructuur voor energie (bv. netten, elektriciteitscentrales, pijpleidingen), vervoer (vaste objecten zoals wegen, spoorwegen, havens, luchthavens of infrastructuur voor vervoer over de binnenwateren), informatie- en communicatietechnologie (bv. netwerken voor mobiele telefonie, datakabels, datacentra), en water (bv. pijpleidingen voor watervoorziening, waterreservoirs, waterzuiveringsinstallaties);
- **systemen voor het beheer van het door bedrijven en huishoudens geproduceerde afval** (inzamelpunten, sorteer- en recyclinginstallaties, verbrandingsovens en stortplaatsen);
- **andere materiële objecten** op een breder scala van beleidsterreinen, waaronder communicatie, nooddiensten, energie, financiën, voedsel, overheid, gezondheid, onderwijs en opleiding, onderzoek, civiele bescherming, vervoer, en afval of water;
- **andere in aanmerking komende soorten infrastructuur** kunnen ook worden vastgelegd in de fonds-specifieke wetgeving (lijst in InvestEU-verordening).

Beslisboom klimaattoetsing

Tabel 1: Wanneer beoordeling koolstofvoetafdruk?

Geen beoordeling koolstofvoetafdruk nodig voor:

- **Elke categorie of schaal van infrastructuurprojecten waarvan de absolute en/of relatieve emissies *minder* dan 20.000 ton CO₂ /jaar (positief of negatief) zouden kunnen bedragen (scope 1, 2 en 3 emissies)**
- Telecommunicatiediensten
- Netwerken voor drinkwatervoorziening
- Netwerken voor de opvang van regenwater en afvalwater
- Kleinschalige industriële afvalwaterzuivering en gemeentelijke afvalwaterzuivering
- Vastgoedontwikkelingen
- Mechanische/biologische afvalverwerkingsinstallaties
- O&O-activiteiten
- Farmaceutische producten en biotechnologie

Wel beoordeling koolstofvoetafdruk nodig voor:

- **Elke categorie of schaal van infrastructuurprojecten waarvan de absolute en/of relatieve emissies *meer* dan 20.000 ton CO₂ /jaar (positief of negatief) zouden kunnen bedragen (scope 1, 2 en 3 emissies)**
- Stortplaatsen voor vast gemeentelijk afval
- Installaties voor de verbranding van gemeentelijk afval
- Grote afvalwaterbehandelingsinstallaties
- Be- en verwerkende industrie
- Chemische stoffen en raffinage
- Mijnbouw en metalen in primaire vorm
- Pulp en papier
- Aankopen van rollend materieel, schepen, transportvloot
- Weg- en spoorweginfrastructuur, stedelijk vervoer
- Havens en logistieke platforms
- Hoogspanningslijnen
- Hernieuwbare energiebronnen
- Productie, verwerking, opslag en vervoer van brandstoffen
- Cement- en kalkproductie
- Glasproductie
- Warmte- en elektriciteitscentrales
- Stadsverwarmingsnetten
- Faciliteiten voor het vloeibaar maken en opnieuw vergassen van aardgas
- Gastransmissie-infrastructuur

Tabel 2: Proces screening en analyse klimaatadaptatie	
Fase 1: Screening	Uitvoeren van een: <ul style="list-style-type: none"> - gevoeligheidsanalyse (hoe gevoelig is het project voor klimaatvariabelen als droogte, overstromingen, hitte) - blootstellingsanalyse (hoe gevoelig is de gekozen locatie voor klimaatverandering in de toekomst) - kwetsbaarheidsanalyse (deze combineert de eerste twee analyses en bepaalt hoe kwetsbaar dit type project op de specifieke locatie is voor klimaatverandering)
Fase 2: Analyse	Uitvoeren van een: <ul style="list-style-type: none"> - waarschijnlijkheidsanalyse (hoe waarschijnlijk is het dat één van de klimaatvariabelen zich manifesteert) - effectanalyse (wat zijn de effecten als één van de klimaatvariabelen zich manifesteert) Uitvoeren van een risicobeoordeling (deze combineert de eerste twee analyses) Identificeren van aanpassingsopties en deze integreren in het ontwerp en uitvoering